

وزارت معادن و پترولیوم

معینیت تخنیکي

ریاست عمومی تفتیش معادن

میکانیزم توافقنامه جوامع محل

جوزا- 1399

فهرست مطالب

صفحه	عناوین
2	مقدمه
2	هدم میکانیزم
3	ارزیابی تاثیرات اجتماعی و محیط زیستی.
3	گزارش ارزیابی تاثیرات اجتماعی و محیط زیستی.
3	انکشاف متداوم
4	موافقت نامه انکشاف محل
4	هماهنگی و تشریک مساعی
4	پلان هایکه با مشوره و موافقت جوامع محل صورت میگیرد:
4	پلان مفاد محلی:
5	پلان توسعه اجتماعی
5	پلان مدیریت حفاظت محیط زیست
6	مراحل ارزیابی و ترتیب پلانها
6	ارزیابی پلان مفاد محلی و توسعه اجتماعی
7	ارزیابی پلان مدیریت حفاظت محیط زیست
9	کمیته ارزیابی پلان ها
9	وظایف کمیته
10	نظارت از تطبیق پلان
10	تطبیق و اجرای میکانیزم.

مقدمه:

علی الرغم اینکه اکثریت ساحات معدنکاری در محلات نسبتاً منزوی و دور دست "دور از شهر و ساحات پر جمعیت" قرار دارند، با آنها هم ساحات وسیع معدنکاری دیگر وجود دارند که در جهت استفاده درست از مفاد منابع معدنی، کاهش تاثیرات منفی محیط زیستی و اجتماعی؛ مشارکت اجتماعی یکی از ضروریات مهم محسوب میگردد.

مطابق رهنمود قانون و مطابقت برنامه ملی میثاق شهروندی و یا برنامه های بدیل دیگر، مشوره با شوراهای توسعه اجتماعی، رهبری جوامع محلی به شمول زنان، بزرگسالان، جوانان و سایر اقشار همجوار ساحات معدنی، در بهروری هرچه بهتر مفاد معدنی و حصول رضایت ساکنین محل در جهت توسعه اجتماعی و کاهش اثرات منفی محیط زیستی و اجتماعی ناشی از فعالیت معدنکاری مفید و موثر میباشد.

قانون معادن، مصرف بخش از درآمد های مربوط به فعالیت های معدنکاری را برای توسعه اجتماعی صراحت داده و اجرای این خدمات را از طریق برنامه های محلی و یا سایر برنامه های مطلوب، موثر خوانده است.

خوشبختانه ستراتیژی دولت ج. ا. ا. بدان معطوف است تا شرکت های معدنکاری که در ساحات تحت قرارداد سرمایه گذاری مینمایند، جهت رعایت ارجحیت و اولویت های مشارکت مردمی، توسعه اجتماعی و کاهش اثرات منفی محیط زیستی و اجتماعی ناشی از فعالیت معدنکاری؛ پروژه و یا فعالیت های مشخص را در نظر داشته و مطابق آن اقدام نمایند. تا از این طریق، موثریت و مفیدیت فعالیت های معدنکاری را برای جوامع محلی افزایش داده و میزان موجودیت احتمالی تاثیرات منفی را کاهش داد. وزارت معادن و پترولیم برنامه خدمات و توسعه اجتماعی را مطابق قانون معادن و مقرره مربوط با در نظر داشت ارزیابی اجتماعی، تحت دو پلان مفاد محلی و پلان توسعه اجتماعی و مسایل محیط زیستی را تحت عنوان پلان مدیریت محیط زیستی در نظر گرفته است.

هدف میکانیزم:

- ایجاد زمینه همکاری و تسهیل در روند تطبیق مکلفیت های مسایل اجتماعی در قرار دادهای معادن.
- مساعد ساختن زمینه های سهم گیری مردم محل در پروسه های مشوره و مشارکت جوامع محل.

- ترتیب یک رهنمود برای هماهنگی میان جانبین قرار دادهای معادن و جوامع محل.
- مدیریت و نظارت از پروسه ارزیابی اجتماعی محلات همجوار معادن.
- تسهیل روند ارزیابی پلان های مفاد محلی، پلان توسعه اجتماعی.
- ترتیب وامضای موافقت نامه به اساس تشریک مساعی، و مشارکت جانبین دولت، شرکت و جوامع محل.

ارزیابی تاثیرات اجتماعی و محیط زیستی:

قبل از آغاز فعالیت، دارنده جواز معدنکاری مکلف به انجام ارزیابی تاثیرات اجتماعی و محیط زیستی ناشی از فعالیت های معدنکاری (به شمول پروسه مشوره دهی، سروی و ارزیابی دقیق، مستند و فنی نیازمندی واقعی جوامع محلی) با نظر داشت امکانات و منابع محیطی و سایر منابع محلی میباشد. طوریکه ارزیابی مورد نظرشان، دربرگیرنده نظریات قابل قبول همه اقشار جوامع محل (به ویژه طبقه اناث) بوده باشد.

کمپنی در انجام مراحل و دقت دریافت معلومات یا دیتا ها و ارقام از ابزارهای معیاری (چک لست یا فورم جمع آوری دیتا) استفاده نماید، تا مشوره جوامع محل، معلومات سروی و ... را بصورت کامل و دقیق جمع آوری نمایند.

کمپنی اطمینان حاصل نماید، که یافته های سروی و ارزیابی با مشارکت واقعی جوامع محل صورت گرفته و فعالیت های پیشنهادی را به اساس نیاز جوامع محل در کاهش اثرات منفی ناشی از فعالیت های معدنکاری و خدمات توسعه وی، در پلان مفاد محلی و توسعه اجتماعی شامل نموده است.

گزارش ارزیابی تاثیرات منفی اجتماعی و محیط زیستی:

گزارش ارزیابی تاثیرات اجتماعی و محیط زیستی ناشی از فعالیتهای معدنکاری، باید در برگیرنده تمامی تاثیرات سوء انکشاف معادن بالای مردم محل باشد. این گزارش پیشنهادات و راه حل های مناسب را برای جلوگیری و یا کاهش اثرات سوء محیط زیستی و اجتماعی ارایه نماید.

سهمگیری فعال مردم محل در پروسه ارزیابی تاثیرات منفی معدنکاری شرط اساسی بوده و در زمینه با آنها مشوره های لازم ضروریست، گزارش مذکور توسط وزارت معادن و نهاد های ذیدخل تصدیق شده و از تطبیق آن به صورت منظم نظارت به عمل خواهد آمد.

دارنده جواز برای حفظ حقوق کارگران معدن، مکلف به رعایت از معیار های ملی و معیار های پذیرفته شده بین المللی، مطابق شرایط قرار داد و یا جواز میباشد.

استفاده از کارگران بشکل اجباری، استخدام کارگران خورد سن ، عدم تادیه حقوق، نقض حق تشکیل اتحادیه کارگران، تخطی از معیار های صحت و ایمنی، محیط زیستی و امور اجتماعی و سایر موارد با برخورد قانونی دولت افغانستان مواجه خواهد شد. و به این ترتیب پالیسی ملی معادن از دارنده جواز که اثرات منفی ناشی از فعالیتهای معدنکاری را بشکل معیاری آن کاهش دهد، حمایت می نماید.

انکشاف متداوم:

تمام فعالیت های معدنکاری در کشور باید بر مبنای اصول انکشاف متداوم یا پایدار صورت گیرد . شرکت ها باید پلان های مفاد محلی، پلان توسعه اجتماعی و پلان مدیریت حفاظت محیط زیست را با در نظر داشت انکشاف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، مکلفیت های اجتماعی، اسکان مجدد ، محیط زیستی و بستن معادن را به اساس اصول انکشاف پایدار طرح نمایند.

موافقت نامه انکشاف جوامع:

دارنده جواز فعالیت معدنکاری مکلف است، موافقت نامه انکشاف جوامع را قبل از آغاز فعالیت معدنکاری با دولت و جوامع متضرر عقد نمایند . دارنده جواز مکلف به انجام ارزیابی نیازمندی های جوامع را با هماهنگی دولت و ارگانهای دولتی محلی قبل از عقد موافقت نامه انکشاف جوامع انجام دهد . گزارش ارزیابی نیازمندی جوامع و پلان مدیریتی مربوط به این ارزیابی با مشوره و مشارکت جوامع محل صورت گیرد.

هماهنگی و تشریک مساعی :

وزارت معادن با استفاده از حداکثر امکانات دست داشته و با تشریک مساعی جوامع محلی، دارنده جواز و ارگانهای ذیربط پروسه هماهنگی فعالیت های معدنکاری را تسهیل مینماید. دارندگان جواز، هنگام فعالیت معدنکاری مکلف اند تا با هماهنگی دولت گزینه های را برای حمایت و انکشاف جوامع محلی در ساحه معدن بشمول بدیل معیشت، آموزش کارگران، تسهیلات صحی، پروسه اسکان مجدد، استخدام کارگران، تدابیر بهبود وضعیت محیط زیستی و غیره مسائل مرتبط به جوامع محل را مطابق حکم ماده هشتاد و هفتم مقرر معدنکاری در نظر داشته و در اعمال آن اقدام کنند.

دارنده جواز در ارتباط با رشد اقتصادی و اجتماعی مردم محل مکلف به اجرای موارد ذیل اند:

- ارزیابی دقیق نیازمندی ها، ظرفیت ها و مهارت های مردم محل و راه اندازی برنامه های سرمایه گذاری اجتماعی مطابق ارزیابی متذکره؛
- تمرکز بالای ظرفیت سازی و انکشاف مهارت های جوامع محلی؛

- ایجاد فرصت ها برای رشد و انکشاف اقتصاد محل و منطقه از طریق حمایت تجارت های محلی؛

پلان هایکه با مشوره و موافقت جوامع محل صورت میگیرد:

پلان مفاد محلی:

دارنده گان جواز اکتشافی و بهره برداری مکلف اند؛ ضمن اظهار تعهدات شان در بخش مفاد محلی در پروسه داوطلبی جهت تایید شرایط تطبیقی آن پلان مفاد محلی را با جزئیات مطابق حکم ماده هشتاد و هشتم مقرر معدنکاری ترتیب و به مقام وزارت ارائه نمایند.

1. تخمین فرصت های کاری برای جوامع محل.
2. تخمین فرصت های تدارکاتی.
3. برنامه های آموزشی.
4. آگاهی دهی ، فرصت های شغلی، تدارکات، آموزشی و سایر فرصتها.
5. شرح مشوره اجتماعی انجام شده و اندازه ارزیابی های انجام شده از جوامع محلی، پروسه ارزیابی، تغییر و تایید پلان.

- پلان توسعه اجتماعی:

دارنده گان جواز اکتشافی و بهره برداری مکلف اند، ضمن اظهار تعهدات شان در بخش توسعه اجتماعی در پروسه داوطلبی جهت تایید شرایط تطبیقی آن پلان را با جزئیات مطابق حکم ماده نود مقرر معدنکاری ترتیب و به مقام وزارت ارائه نماید.

1. مشوره با جوامع محلی، (طبق احکام ماده (87) مقرر معدنکاری
2. کسب تایید پلان.
3. طرح پلان غرض انجام مکلفیت، طبق نیازمندی و اولویت های جوامع محل در بخش زیربنا و خدمات اساسی با مشوره و مشارکت مردم محل و سایر نهادهای مربوط در نظر بگیرند.
4. شرح مشوره اجتماعی
5. فهرست جوامع پیش بینی شده
6. مشخصات ارزیابی جوامع محلی، وضعیت اجتماعی - اقتصادی
7. شرح ارزیابی از تاثیرات یا تغییرات در زمین ها، مساکین و زیربناهای محلی و چگونگی یافته ها از اسکان مجدد یا جبران خساره

8. پروسه های تدابیر برای صحت و ایمنی کارگران محل
9. فرصت سازی برای جوامع محلی پس از ختم فعالیت معدنکاری
10. ارزیابی نقش دولت در توانمند کردن جوامع محلی و حمایت کمپنی قرار دادی

- پلان مدیریت محیط زیستی:

دارنده گان جواز اکتشافی و بهره برداری مکلف اند؛ ضمن اظهار تعهدات شان در بخش کاهش اثرات محیط زیستی در پروسه داوطلبی جهت تایید شرایط تطبیقی آن پلان مدیریت حفاظت محیط زیست را با جزئیات مطابق حکم ماده شصت و چهارم قانون معادن و ماده هشتادم مقرر معدنکاری با شرایط ذیل ترتیب و به مقام وزارت ارائه نماید:

- درج هرگونه شرایط که از طرف وزارت یا اداره ملی حفاظت محیط زیست درخواست شده است
- شرح ارزیابی بیشتر محیط زیستی که از اثر فعالیت های معدنکاری متاثر میگرد
- ترتیب و ارائه گزارش ارزیابی اثرات محیط زیستی (طبق احکام ماده 82 مقرر معدنکاری)
- اخذ اجازه نامه محیط زیستی از اداره NEPA
- شناسایی و تحلیل نوع، مدت و شدت تاثیرات بالقوه محیط زیستی به شمول تاثیرات جمعی سایر فعالیت های منرالی که در مجاورت فعالیت های منرالی قرار دارد.
- شناسایی اقدامات مناسب کاهش دهنده، غرض رسیدگی به تاثیرات شناسایی شده فعالیت منرالی.
- اقدامات مشخص غرض رسیدگی به تاثیرات شناسایی شده محیط زیستی، صحتی و اجتماعی ناشی از فعالیت های منرالی که در نتیجه ارزیابی های محیط زیستی مطابق اسناد تقنینی محیط زیستی مشخص شده است.
- توضیح چگونگی استفاده درست و موثر از روشهای طبیعی بمنظور حفاظت هوا، آب و کیفیت خاک و استفاده از آب.
- اتخاذ برنامه های مسدود سازی و احیای مجدد ساحه معادن.
- تشریح برنامه نظارت غرض حصول اطمینان از تطبیق رعایت پلان مدیریت محیط زیستی .
- ارزیابی مصارف تدابیر محیط زیستی.

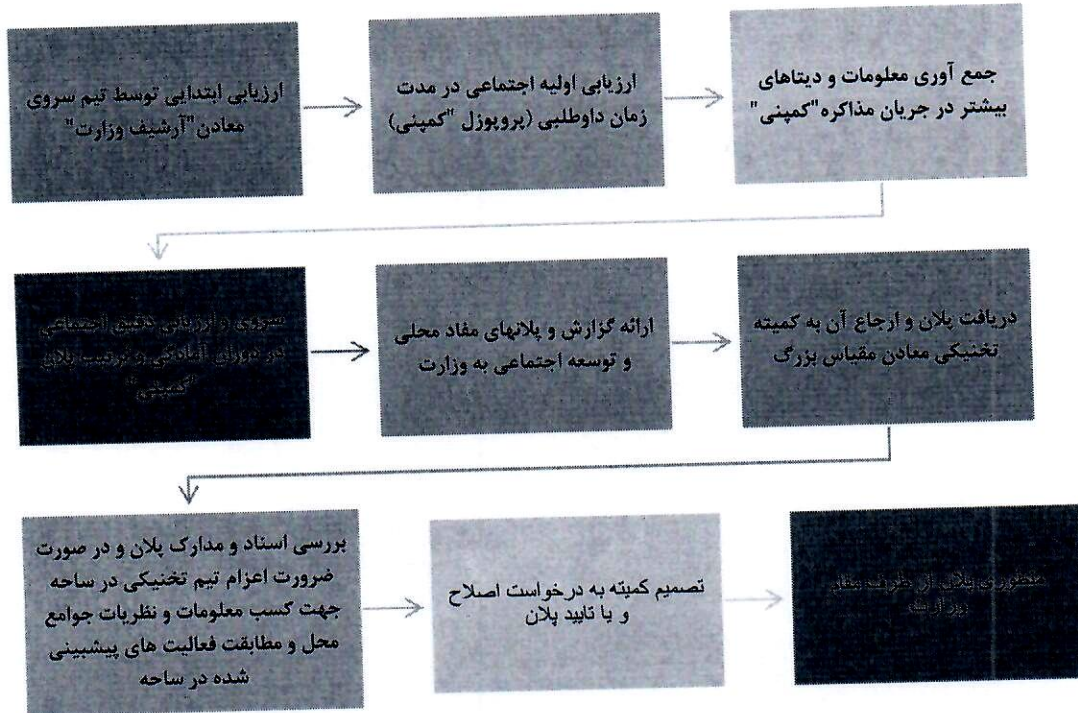
مراحل ارزیابی و ترتیب پلانها:

الف - پلان مفاد محلی و توسعه اجتماعی:

- ارزیابی اولیه همزمان با سروی ساحات و ظواهر معدنی توسط تیم های سروی صورت میگیرد که صرفاً سطح گسترش مواد معدنی، فواصل مساکن، تاسیسات زیربنایی موجود، زمین های شخصی و دولتی و محصولات جوامع محل را بصورت کلی در کنار دیتاهای سروی جمع آوری و در گزارش انعکاس داده میشود.
- زمانیکه وزارت معادن و پترولیوم با در نظر داشت اهمیت ظواهر و یا ذخایر مواد معدنی، را جهت سرمایه گذاری به اعلان میسپارد، کمپنی های علاقه مند سرمایه گذاری باید معلومات ابتدایی خویش را در ارتباط ظواهر معدنی و همچنان ارزیابی اجتماعی داشته باشند. این معلومات میتواند در تعهدات کمپنی که در پروپوزل خود ارائه مینماید، کمک نماید.
- زمانیکه وزارت معادن و پترولیوم در قسمت سرمایه گذاری بالای ظواهر و یا ذخایر معدنی با کمپنی برتر توافق مینماید و قرارداد معدنکاری را اعطا می نماید، مطابق شرایط قرار داد کمپنی مکلف میگردد تا در مرحله آماده گی سروی و ارزیابی اجتماعی و محیط زیستی نهایی را با مشوره و مشارکت جوامع محل و نهاد های دیگر مرکزی و ولایتی انجام دهد. به اساس این ارزیابی کمپنی تماماً فعالیت ها، منابع مورد ضرورت و چگونگی مراحل اجرایی را در پلان مفاد محلی و پلان توسعه اجتماعی طرح نموده، توام با گزارش ارزیابی و سایر پلان های معدنکاری به وزارت معادن و پترولیوم ارائه نماید.
- وزارت معادن و پترولیوم "کمیته ارزیابی پلان ها؛ پلان ارائه شده را تحت مطالعه و بررسی قرار داده و در صورت ضرورت میتواند تیم ساحوی را جهت تایید و چگونگی مشوره و مشارکت جوامع محلی و معلومات لازمه به ساحه اعزام نماید؛ تا فعالیت ها، منابع، مراحل اجرایی، چگونگی مشوره و مشارکت جوامع و نهاد را در ساحات ظواهر یا منابع معدنی مطابقت داده و گزارش شان را با کمیته ارزیابی پلان ها شریک سازند. کمیته بعد از حصول اطمینان صحت مشوره و مشارکت جوامع محل، نهاد های مرتبط دیگر در قسمت تایید و اصلاح پلانها تصمیم خواهد گرفت.
- مقام رهبری وزارت بعد از اكمال مراحل ارزیابی پلان ها و مطابقت پلان با تعهدات شرکت در شرایط قرار داد؛ در قسمت منظوری پلان هایی ارائه شده، تصمیم نهایی را اتخاذ مینماید. همچنان وزارت میتواند در صورت ضرورت در تغییر پلان با کمپنی قرار دادی تصمیم بگیرد.

- بعد از منظوری پلان، کمپنی مکلف به تطبیق فعالیت های پیشبینی شده در پلان بوده و با در نظر داشت آن از تطبیق و تغییرات آن در جریان قرار داد مطابق قانون و مقرره مربوط وزارت معادن و پترولیوم گزارش ارائه نماید.

ب- پلان مدیریت حفاظت محیط زیست:

- سروی ابتدایی ساحات و ظواهر معدنی توسط تیم های سروی صورت میگیرد که صرفاً سطح گسترش مواد معدنی، فواصل مساکن، تاسیسات زیربنایی موجود، زمین های شخصی و دولتی و محصولات جوامع محل را بصورت کلی در کنار دیتاهای سروی جمع آوری و در گزارش انعکاس داده میشود.

- زمانیکه وزارت معادن و پترولیوم با در نظر داشت اهمیت ظواهر و یا ذخایر مواد معدنی را جهت سرمایه گذاری به اعلان میسپارد، کمپنی های علاقه مند سرمایه گذاری باید معلومات ابتدایی خویش را در ارتباط ظواهر معدنی و همچنان ارزیابی اثرات محیط زیستی داشته باشند. این معلومات میتواند در تعهدات کمپنی که در پروپوزل خود ارائه مینماید، کمک نماید.

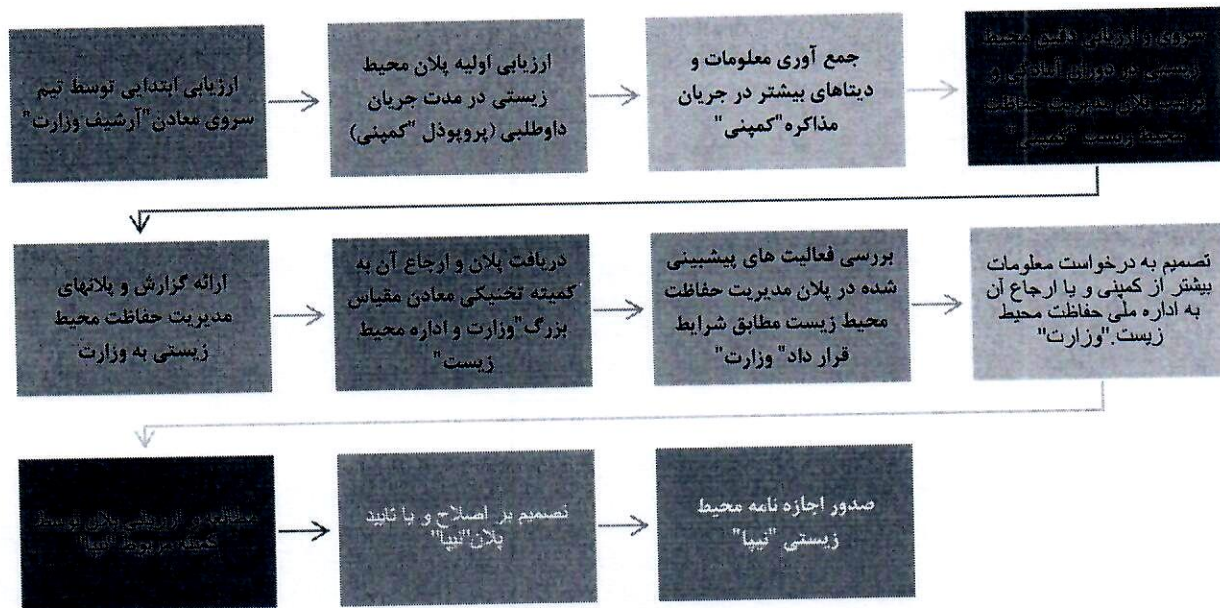
- زمانیکه وزارت معادن و پترولیوم در قسمت سرمایه گذاری بالای ظواهر و یا ذخایر معدنی با کمپنی برتر توافق مینماید و عقد قرار داد صورت میگیرد، مطابق شرایط قرار داد کمپنی مکلف میگردد تا در مرحله آماده گی سروی و ارزیابی اجتماعی و محیط زیستی نهایی را با مشوره و مشارکت جوامع محل و نهاد دیگر مرکزی و ولایتی انجام دهد. به اساس این ارزیابی کمپنی تماماً فعالیتها، منابع مورد ضرورت و چگونگی مراحل اجرایی را در پلان مدیریت محیط زیستی طرح نموده، توام با گزارش ارزیابی و سایر پلان های معدنکاری به وزارت معادن و پترولیوم ارائه نماید.

- وزارت معادن و پترولیوم "کمیته ارزیابی پلان ها، پلان های ارائه شده را تحت مطالعه و بررسی قرار داده و در صورت ضرورت میتواند تیم ساحوی را جهت تاییدی و حصول اطمینان به ساحه اعزام نماید؛ تا فعالیت ها، منابع، مراحل اجرایی، چگونگی مشوره و مشارکت جوامع و نهاد دیگر را در ساحات ظواهر و یا منابع معدنی مطابقت داده و گزارش شان را با کمیته ارزیابی پلان ها شریک سازند. کمیته بعد از حصول اطمینان صحت مشوره و مشارکت جوامع محل پلان را غرض ارزیابی به اداره ملی حفاظت محیط زیست ارائه مینماید.

- اداره ملی حفاظت محیط زیست بادر نظرداشت حکم مواد قانون محیط زیست، و طرزالعملهای مربوط پلان متذکره را ارزیابی نموده و با درخواست اصلاح و یا اعمال شرایط بر تایید پلان مدیریت محیط زیستی اقدام و برای کمپنی اجازه نامه محیط زیستی صادر می نماید.

- بعد از منظوری پلان، کمپنی مکلف به تطبیق فعالیت های پیشبینی شده در پلان بوده و بادر نظر داشت آن از تطبیق و تغییرات آن در جریان قرار داد مطابق قانون و مقررره مربوط بوزارت معادن گزارش ارائه نماید.

کمیته ارزیابی پلان ها :

مطابق ماده (104) مقررہ معدنکاری؛ پلان معدنکاری و پلانهای ضمیموی آن از طریق کمیته معدنکاری به مقیاس بزرگ ارزیابی و تایید میگردد این کمیته به ترکیب و ترتیب ذیل میباشد.

1. معین تخنیکي.
2. معین سروی جیولوجی یا نماینده وی.
3. رئیس عمومی معادن به مقیاس بزرگ.
4. رئیس عمومی خدمات حقوقی.
5. رئیس عمومی کادستر معادن.

وظایف کمیته :

- i. درخواست معلومات از مسئول نظارت از تطبیق قانون و نماینده وزارت که مسئولیت امور اداری قرار داد معدنکاری را به عهده دارد.
- ii. مطالعه و ارزیابی محتوای پلان مطابق تعهدات کمیته در پروپوزل پیشنهادی.
- iii. ارزیابی امکان سنجی مکلفیت ها مطابق منابع و امکانات دست داشته.
- iv. ارزیابی در نظر گرفتن اولویت ها (نیازمندی) جوامع محل مطابق برنامه های انکشافی جوامع.

- v. ارزیابی سهم تعادل و برابری در نیازمندی قرا و قصبات.
- vi. تحلیل فعالیت ها مطابق اهداف پروژه معدنی.
- vii. ترتیب گزارش از جریان ارزیابی ها به مراجع ذیصلاح و مطلوب.
- viii. ارائه پیشنهادات غرض اصلاح و یا تایید پلان به مقام.

نظارت از تطبیق پلانها:

ریاست / دیپارتمنت تفتیش مکلفیت دارد، تا مطابق حکم ماده پنجاه و ششم قانون معادن و ماده یک و صد و یکم مقررہ معدنکاری در جریان قرار داد از پیشرفت و تطبیق فعالیت های پیشبینی شده در پلان مفاد محلی، پلان توسعه اجتماعی و پلان مدیریت حفاظت محیط زیستی نظارت نموده در تطبیق شرایط قرارداد و پلان مربوطه با کمپنی همکاری نماید. ریاست تفتیش معادن منحصا اداره مسئول در قسمت اصلاح پلان های مربوط با شرکت ها همکاری لازم مینماید.

تطبیق و اجرای میکانیزم:

موارد پیشبینی شده در این میکانیزم منحصا رهنمود در طرح و ترتیب پلان مفاد محلی و پلان توسعه اجتماعی با مشوره و مشارکت جوامع محل در پرتو مفاد قانون و مقررہ مربوط بوده و بعد از تأیید و منظوری مقام وزارت، الزامی میگردد.

منظور کننده

مقام وزارت

مظفر